

# Ny ABC-Bok.

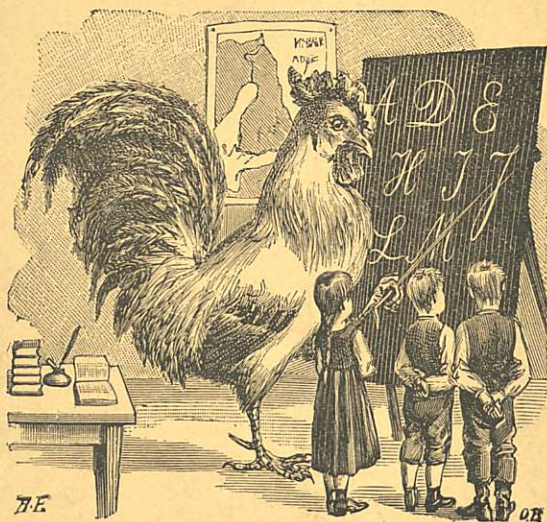
För hemmet och skolan,

sammansköld

af

**Ernst Lönnberg.**

Stafwad enligt senaste förordning.



Med flere bilder.

Borgå, Werner Söderström.

Pris 25 penni.



## Additions och Multiplikationstabell.

$1 + 1 = 2$ $2 + 2 = 4$ $3 + 3 = 6$ $4 + 4 = 8$ $5 + 5 = 10$ $6 + 6 = 12$ $7 + 7 = 14$ $8 + 8 = 16$ $9 + 9 = 18$ $10 + 10 = 20$	$1 = 2$ $2 = 4$ $3 = 6$ $4 = 8$ $5 = 10$ $6 = 12$ $7 = 14$ $8 = 16$ $9 = 18$ $10 = 20$
--	---

$1 + 1 + 1 = 3$ $2 + 2 + 2 = 6$ $3 + 3 + 3 = 9$ $4 + 4 + 4 = 12$ $5 + 5 + 5 = 15$ $6 + 6 + 6 = 18$ $7 + 7 + 7 = 21$ $8 + 8 + 8 = 24$ $9 + 9 + 9 = 27$ $10 + 10 + 10 = 30$	$1 = 3$ $2 = 6$ $3 = 9$ $4 = 12$ $5 = 15$ $6 = 18$ $7 = 21$ $8 = 24$ $9 = 27$ $10 = 30$
--	--

$1 + 1 + 1 + 1 = 4$ $2 + 2 + 2 + 2 = 8$ $3 + 3 + 3 + 3 = 12$ $4 + 4 + 4 + 4 = 16$ $5 + 5 + 5 + 5 = 20$ $6 + 6 + 6 + 6 = 24$ $7 + 7 + 7 + 7 = 28$ $8 + 8 + 8 + 8 = 32$ $9 + 9 + 9 + 9 = 36$ $10 + 10 + 10 + 10 = 40$	$1 = 4$ $2 = 8$ $3 = 12$ $4 = 16$ $5 = 20$ $6 = 24$ $7 = 28$ $8 = 32$ $9 = 36$ $10 = 40$
--	---

$1 + 1 + 1 + 1 + 1 = 5$ $2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 10$ $3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 15$ $4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 20$ $5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 25$ $6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 30$ $7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 35$ $8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 40$ $9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 45$ $10 + 10 + 10 + 10 + 10 = 50$	$1 = 5$ $2 = 10$ $3 = 15$ $4 = 20$ $5 = 25$ $6 = 30$ $7 = 35$ $8 = 40$ $9 = 45$ $10 = 50$
--	--

$1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 = 6$ $2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 12$ $3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 18$ $4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 24$ $5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 30$ $6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 36$ $7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 42$ $8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 48$ $9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 54$ $10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 = 60$	$1 = 6$ $2 = 12$ $3 = 18$ $4 = 24$ $5 = 30$ $6 = 36$ $7 = 42$ $8 = 48$ $9 = 54$ $10 = 60$
---	--

$1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 = 7$ $2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 14$ $3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 21$ $4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 28$ $5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 35$ $6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 42$ $7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 49$ $8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 56$ $9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 63$ $10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 = 70$	$1 = 7$ $2 = 14$ $3 = 21$ $4 = 28$ $5 = 35$ $6 = 42$ $7 = 49$ $8 = 56$ $9 = 63$ $10 = 70$
--	--

# Ny ABC-bok.

---

För hemmet och skolan,

sammanslädd af

**Gust Lönnberg.**

---

Stafvad enligt senaste förordning.

---

Med flere bilder.

---

Borgå, 1891.

Werner Söderström.



## Till den underwifande.

Alldenstund wid hemunderwifningen och i de ambulatoriska skolorna den s. k. stafnings-metoden ännu torde wara råbande, så har förewarande bok blifwit utarbetad efter denna metod. För underwifningens bedrifwande meddelas som ledning följande anwifning.

Början göres med sjäfljuden, hwilka inöfwas ett i sänder. Man uttalar högt och tydligt ett ord, i hwilket sjäfljudet a förekommer, t. ex. ordet **al**, och beder barnet eftersäga det första ljudet, på hwilket man kan bröja. Detta är **a**-ljudet. Sedan uppmanas barnet att sjäfl säga några andra ord, i hwilka **a**-ljudet ingår. Därefter förewifas tecknet för **a**-ljudet, bokstafwen **a**. För att öfwa barnet att igenkänna denna bokstaf, förewifas flere ord, i hwilka densamma ingår, och barnet uppmanas att utpeka densamma. Sedan det wunnit säkerhet i att skilja denna bokstaf från andra, öfswergås till nästföljande sjäfljud **e**. Därwid förefares på samma sätt. Såsom utgångspunkt kan användas ordet **en** (trädet **en**). För de öfriga sjäfljuden kunna användas följande ord: för **i**: **is**, för **o**: **of** (som fastgöres wid dragoxarnas horn), för **u**: **ur**, för **y**: **yra**, för **å**: **ål**, för **ä**: **ärt**, för **ö**: **öga**. Sedan sjäfljuden blifwit inöfswade och flitigt repeterade, öfswergås till medljuden, hwilka inöfwas i den ordning boken angifwer och ungefär på samma sätt som sjäfljuden. Härwid iakttages, att barnet först lär sig att urskilja ljudet, och sedan förewifas dess tecken, den motswarande bokstafwen. Därpå stafwas alla de i boken wid de särskilda medljuden förekommande orden. (I. a). Sålunda skrives framåt, bokstaf för bokstaf, med flitigt repeterande af det föregående. Af wigt är att alla för barnet främmande ord förklarar. \*) Öfriga anwifningar torde wara öfswerflödiga, blott den i boken angifna ordningen strängt följes och ingenting utelemnas.

---

\*) I de första läseöfningarna, innan alla bokstafwer äro inöfswade, böra orden uttalas, som de skrifwas; sålunda: man (icke: mann), men (icke: menn), min (icke: minn) o. s. w.



I. a)

a, e, i, o, u, y, å, ä, ö.\*)

**n** en, ån, önn, ni, nu, ny, nå.

**m** mo, må, mö, man\*\*), men, min, mån.

**r** ur, yr, er, år, är, ro, mor, mer, mur, ren, ner, när, ram, rar.

**w** wi, win, wår, war, wårn, warm.

**l** al, il, ål, öl, le, lo, lönn, mal, mil, mål, lam, lur, lår. ni ler, när ni mår wål.

**t** ut, åt, ät, tå; not, nät, lat, mat, tår, wåt, rot, råt, tät. wår not är tät.

**d** id, tid, råd, dåd, du, dö, röd, rad, dödd, wed, wid, wad, dånn, dyr. lyd råd! nu är dyr tid.

**b** bi, bo, by, bår, bur, bar, bår, byn, bönn, ben, bin, bal, bål, bit, båt, bly, blod. i byn är en bra bod. bryt åt bror en bit bröd!

\*) Se förordet! \*\*) Själfsjunden uttalas långa; sålunda: man, men, min, mån (icke: mann, menn, minn, männ).

**H** ho, hy, hu, hå, hö, hal, hål, hel, här, här,  
hat, het, hot, hed, hud, hand, hind. har du  
hört, hur er hund mår?

**F** ef, of, öf, taf, fo, fål, fal, farl, rök, rif,  
raf, lef, lif, löf, waf, wif, duf. på vårt  
taf är en höf.

**G** gå, god, gud, gal, gol, gul, wåg, tåg, låg,  
hög, råg, tråg, trög, wäg, wig, glad, grå,  
gry, gröt, grön, gren, gran. tag hit åt mig  
en grön gren! gud hör dig.

**J** ja, jo, ju, jag, jul, aj, haj, maj, böjd, nöjd,  
röjd, nejd, björn, björk, mjöl, mjöd, mjuf.  
är du nöjd, då wi nu ha jul? bjud ej  
mjöd åt vår björn!

**I S** is, os, ås, sy, se, så, sås, lås, gås, ris,  
ros, ras, skål, skal, skog, slå, slag, slut,  
sur, söt, sned. se hit! stå rak! läs wäl!  
i vår så är is. i vår skog är snö.

**P** rep, rop, hop, dop, på, pil, pöl, pik, påk,  
pys, prat, prut, plog, plan, plåt, stop, slup,  
pip, knep, gap. på vårt skåp är en hop spik.  
på vår gård är en plog.

**F** få, fy, far, får, fin, fel, fil, ful, föl, fot, fat,  
fet, flat, flod, fred, frid. i dag får far fisk.  
mor har en god fil åt far.

**E** of, ock, bok, bock, taf, tack, stack, lack, stock,  
floc-ka, boc-ka, fo-ka, kock, dric-ka, flic-ka.  
wäck ic-ke den lil-la flic-kan!



**q r z** qwast, qwarn, qwalm, qwick, lar, sar,  
 strax, ar, war, bra=ren, le=ra, zon, zink,  
 fran=zén. här har du sar och war. war  
 qwick att lä=sa din le=ra! ser du blix=ten?  
 a=ren ä=ro strax mog=na.

**a b c d e f g h i j k l m n o p q**  
**r s t u v w x y z å ä ö.**

nu ser jag i min bok. min bok har jag fått af far och  
 mor. om jag ser wäl på, så går det bra. jag är ett barn.  
 än wet jag ej, hwad för mig är bäst. gud wet det. ja, han  
 wet allt. han har skapat allt, som är till: det jag ser och det  
 jag ej ser.

b)

**a A** An=na är i An=ja=la. An=ders me=tar.  
 A=len är ett träd. Al=ma ä=ter.

**b B** Ber=tel bor i Borg=å. Bror är li=ten.  
 Ben=ja=min är hans namn.

**c C** Carl he=ter min bror.  
 Cy=pern är en ö.

**d D** Du är ett barn. Da=wid war en ko=nung.  
 Da=ni=el war en pro=fet.

**e E** En klof gos=se är E=rik.  
 E=ster tän=der eld i spi=seln. E=wa lä=ser.

**f F** Fred=rik och Fred=ri=ka ä=ro två fy=skon.  
 Från Frans fick jag fy=ra fi=kon.

- g G** Gun=nar och Gre=ta gå till gun=gan.  
 Gan=sta god är Gre=ta.
- h H** Här i hu=set bo Hul=da och Hen=rik.  
 Har du sett Hans?
- i I** I=da är in=ne. I=war och I=sa<sup>k</sup> ä=ro u=te.  
 In=gen är med dem.
- j J** Jä=ga=ren ja=gar. Kom=mer Ju=len snart?  
 Ja. Jo=nas jub=lar, när Ju=li=a spe=lar.
- k K** Ka=rin kry=per re=dan. Knut kan knappt gå.  
 Kom till oss, Kla=ra, så får du se.
- l L** Li=ten är Li=na. Le=na ä=ro hen=nes loc=kar.  
 Län=ge drö=jer Lo=wi=fa.
- m M** Ma=ri=a och Mi=na må väl.  
 Munter är Mu=sti.
- n N** Nils är nu ni=ö år. Ny=li=gen fyll=de Nai=ma ti=ö.  
 Nel=ly är tolf.
- o O** O=lof är o=ly=dig. Ond är han äf=wen.  
 O=fann är han dock ej.
- p P** Pel=le är på går=den. Pus=fa kan han poj=kar.  
 Pet=ter är Pel=les vän.
- q Q** Qwa=sten är qwar på golf=wet.  
 Qwickt bort med den!
- r R** Ru=dolf äl=skar ro=sor. Re=ta ic=ke bar=net!  
 Re=dan grå=ter det.
- s S** Sig=rid och So=fi sit=ta i sof=fan.  
 So=len sän=der in si=na strå=lar. Syft=var=na sme=las.
- t T** Tant Ty=ra tar ty=get och trä=den.  
 Tag hit en nål! Träd den på trä=den åt Tant!



- u U** U=ti wag=gan grå=ter U=la.  
 U=på går=den le=ker U=no. U=ret knä=per.
- w W** Wal=de=mar och Wer=ner wan=dra med  
 Wend=la till Wa=sa.
- x X** Xer=res.  
 Xe=no=son.
- y Y** Y=ran hän=ger på wäg=gen.  
 Yr=jö will ha den.
- z Z** Za=ka=ri=as.  
 Zi=on.
- å A** Å=te re=fer till Å=bo. Ås=nan är en=wis.  
 Å=len är hal.
- ä Ä** Är=lan hop=par på mar=ken.  
 Är=lig=het wa=var längst. Äf=las ej ef=ter få=fäng ä=ra!
- ö Ö** Ö=land är en ö i Ö=ster=sjön.  
 Öm=ka dig öf=wer den ar=ma!

A B C D E F G H I J K L M N O  
 P Q R S T U V X Y Z Å Ä Ö.

---

## II.

### Flic=kan med fat=ten.



Se här en li=ten flic=ka. Vet du hwad hon he=ter? Hen=nes namn är An=na. Hon är si=na för=äl=drars en=da barn. An=dra barn haf=wa sy=skon. Med dem sprin=ga de u=te på går=den. Med dem le=ka de in=ne i stugan. Men An=na har in=gen sy=ster. Nå=gon bror har hon ej hel=ler. Med hwem skall hon då le=ka?

Jo, hon le=ker med sin lil=la kis=se. Han he=ter Mir=re. Myc=ket li=ten war han, då han först hem=ta=des till An=na. Hon wår=da=de ho=nom som ett li=tet barn. Hon lär=de ho=nom att ä=ta mjölk från ett li=tet sten=fat. Om da=gen sof han i hen=nes fannu. Om nat=ten låg han i hen=nes säng. Men Mir=re wår=te snart stö=re. Nu sprang han med An=na på går=den. Nu lek=te han med hen=ne i stu=gan. — En dag fick An=na en bok af si=na för=äl=drar. Där fun=nos wack=ra bil=der. Hu=ru glad war ej An=na! Men hon wil=le ej en=sam nju=ta af sin gläd=je. Af=wen Mir=re skul=le få del af den. Där sit=ta de nu bå=da wid bor=det. Den ny=a bo=ken är ut=bredd fram=för dem. Mir=re sit=ter i An=nas fannu. Bå=da hjäl=pas de åt att wän=da bla=den i bo=ken. Men nu är bo=ken slut. Då bör=ja de med en an=nan lek. Så=lun=da för=sly=ter ti=den gladt för An=na och hen=nes lil=la kis=se.



## Kat=ten och mös=set.

Å=ter för=gick en tid. Mir=re wär=te stor. Nu nöj=de han sig ej me=ra med att dric=ka mjölk. Han wil=le äf=wen haf=wa an=nan mat. Helst åt han kött. Det=ta gaf mor åt ho=nom stun=dom i stu=gan. Men mest skaf=sa=de han sig det själf. Han gick på jagt. Ty kat=ten är till sin na=tur ett rof=djur. Hvad fän=ga=de han då? Stun=dom ja=ga=de han små fåg=lar i sko=gen. Men mest fän=ga=de han råt=tor och mös. Där ser du ho=nom på bil=den med ett li=tet mös fram=för sig. Det fän=ga=de han i mors wist=hus. Se=dan sprang han med mös=set i mun=nen ut på går=den. Där la=de han det på mar=ken. Det stac=kars mös=set fruk=ta=de myc=ket. Håf=tigt klap=pa=de dess lil=la hjär=ta. Nu trod=de det sig å=ter fritt. Det för=sök=te sprin=ga bort. Mir=re lät det sprin=ga. Men han följ=de det med ö=go=nen. Nu ha=de mös=set hun=nit ett långt styc=ke fram=åt. Då ru=sa=de Mir=re upp. Han upp=hann det snart. Han slog si=na hwas=sa flor i dess rygg. Han slet det sön=der med si=na tän=der. Slut=li=gen åt han upp det.

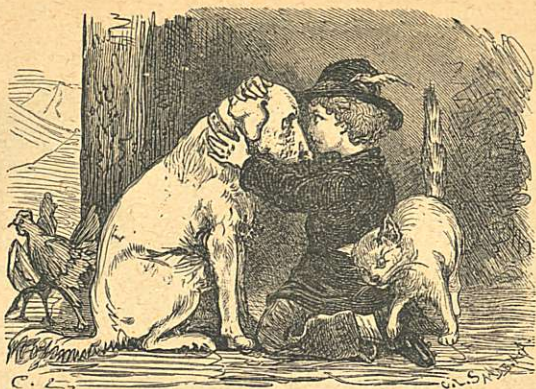



---

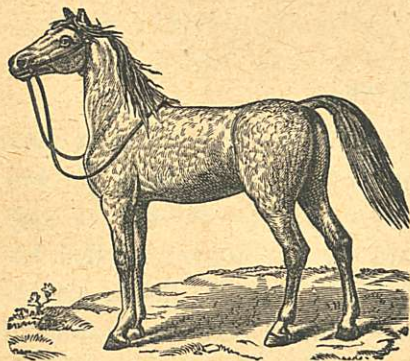
## Sun=den.

Här ser du ett an=nat af wä=ra hus=djur. Det är hun=den, män=ni=skans trog=na föl=jes=la=ga=re. Af ho=nom har hon stor nyt=ta. Han wäl=tar hen=nes gård. Då tjuf=war om nat=ten wil=ja trän=ga in i hu=set, wäc=ker han ge=nom sitt skall fol=ket i går=den. Hun=den upp=täc=ker ge=nom sitt skar=pa wä=der=korn wil=le=brå=det åt jä=ga=ren. Som=li=ga hun=dar wäl=la äf=wen bo=sfa=pen på fäl=tet. Of=ta har hun=den ge=nom sin klof=het och på=pass=lig=het räd=dat barn från att drunk=na.





På bil=den ser du en gos=se, som sme=ker en stor, wac=ker hund. Gos=sens namn är Ar=wid. Hun=den he=ter Ka=ro. En gång lek=te Ar=wid på å=stran=den. Plöts=ligt föll han huf=wud=stu=pa ned i det dju=pa watt=net. Ge=nast ka=sta=de sig den trog=na Ka=ro i ån, fat=ta=de gos=sen i trö=jan och sim=ma=de med ho=nom till stran=den. Se=dan den ti=den är Ka=ro Ar=wids bä=sta wän. Se hu=ru han om=fam=nar honom och hål=ler af ho=nom! — Kis=sen will äf=wen haf=wa en del af smek=nin=gen och s fra=par Ar=wid i fo=ten.



### Hä=sten.

Här är ett djur, som du sä=kert kän=ner. Hwil=ken gos=se och hwil=ken flic=ka skul=le ej ha sett en häst? Kan=sse män=gen af E=der till och med sut=tit i en slä=de el=ler kär=ra, dra=gen af ett så=dant snällt och präk=tigt djur. På bil=den ser du en rid=häst. Se hu=ru wac=kert han hö=jer sitt huf=wud! Se hu=ru

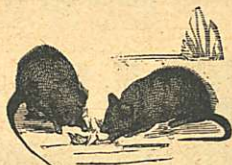


han spet-sar ö-ro-nen! Han är fär-dig att ta-ga dig på sin rygg, om du vill ri-da ett li-tet styc-ke. Men håll dig wäl fast, att du ej fal-ler till mar-ken! Då kun-de du stö-ta dig.

Myc-ket sto-ra tjän-ster gör hä-sten åt män-ni-skan. Han dra-ger det tun-ga las-sat. Han plö-jer bon-dens å-ker. Han bär ryt-ta-ren på sin rygg till stri-den. För al-la des-sa tjen-ster bor-de män-ni-skan all-tid wäl be-hand-la och wår-da den-na sin trog-na tje-na-re. Stor synd gö-ra de, som pi-ska och miss-hand-la ho-nom. Det-ta skall du, min lil-la wän, al-drig gö-ra, om du en gång i wärlden kom-mer att rå om en häst.

### Mö-s-set.

En li-ten flic-ka stan-na-de en gång lyfs-nan-de u-tan-för sin mam-mas skaf-fe-ri-dörr. Hon hör-de där-i-från ett be-syn-ner-ligt ljud. Det skra-pa-de och gnag-de o-upp-hör-ligt. Hon gick att frå-ga sin mo-der. Mo-dern sa-de: låt oss öpp-na dörr-en och se ef-ter! Dörr-en öpp-na-des. Men in-tet o-wan-ligt kun-de upp-täc-kas. Skor-por-na lå-go i sin korg, mjö-let i sin kru-ka, sock-ret i sin lå-da och äpp-le-na på tall-ri-ken. All-ting war or-dent-ligt, så-som mam-ma wil-le haf-wa det. Skaf-fe-ri-dörr-en stäng-des.



På en lång stund hör-des nu in-tet bul-ler. Men se-dan bör-ja-de det på nytt knap-ra och gna-ga. Den lil-la flic-kan lyfs-na-de. Är det ett djur, som gör så? frå-ga-de hon. Ja, sa-de mo-dern. Det är ett li-tet mö-s. Wi sto-la sät-ta en fäl-la i skaf-fe-ri-et. Kan-ske wi då i mor-gon haf-wa mö-s-set fän-gadt. — Men huru har mö-s-set kom-mit in i skaf-fe-ri-et? Dörr-en är ju låst, och wi kun-de ej upp-täc-ka nå-got hål. — Där fanns wäl än-då ett hål, e-hu-ru wi ic-ke kun-de se det, swa-ra-de mo-dern. Det lil-la mö-s-set har två skar-pa gnag-tän-der i hwar-de-ra kä-ken. Med dem gna-ger hon sig ge-nom wäg-gar-na.

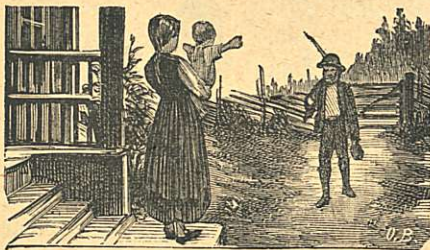
Föl-jan-de mor-gon satt werk-li-gen det lil-la mö-s-set i fäl-lan. Bar-nen kom-mo ny-sik-na att be-trak-ta det. De gåf-wo att på dess fi-na mju-ka pels och de lån-ga, skar-pa gnag-tän-der-na. Den lån-ga nak-na swan-sen war ful och o-tref-lig, tyck-te de.

(Efter Ambrosius, Läsebok för småskolan.)



## Pap-pa Kom-mer.

Ti-digt på mor-go-nen wan-dra-de far hem-i-från. Sak-ta steg han upp från sitt lä-ger, tog i han-den wäg-kost-säc-ken, som mor ha-de la-gat i ord-ning fö-re-gå-en-de af-ton, och släng-de li-en på a-yeln. Han skul-le näm-li-gen i dag, så-som de öf-ri-ga tor-pa-re-na, slå hö på går-dens äng. Hur-tigt tå-ga-de han fram-åt och upp-nåd-de snart ar-bets-fäl-tet. Där war en stor mängd slät-ter-folk för-sam-lad. Ar-be-tet wid-tog ge-nast. Kar-lar-ne med si-na li-ar gin-go för-ut och af-me-ja-de det grö-na, saf-ti-ga grä-set. Ef-ter dem följ-de qwin-nor-na, som räf-sa-de i hop det. Uch, så det gick! Den e-na te-gen ef-ter den an-dra blef sla-gen, och in-nan qwäl-len war in-ne, låg he-la det sto-ra fäl-tet af-me-jadt. Far fick tän-ka på hem-fär-den. Hans tan-klar i-la-de fö-re ho-nom. Hu-ru ro-ligt skul-le det ej blif-wa att få sit-ta wid qwälls-wards-bor-det



där hem-ma i den tref-li-ga stu-gan! Och en fröjd skul-le det äf-wen blif-wa att åter få ta-ga lil-la Ma-ri-a, som han så myc-kei höll af, i si-na ar-mar.

Men de hem-ma-wa-ran-de ha-de ej hel-ler glömt far. Mån-ga gån-ger un-der da-gens lopp ha-de Ma-

ri-a frå-gan-de ro-pat: pap-pa! pap-pa! Nu hör-ja-de det li-da till qwäll-dags. Då ställ-de sig sto-ra sy-ster med Ma-ri-a i fam-nen på far-stu-trap-pan. Ser du, hu-ru de blic-ka ut åt wä-gen! Där ge-nom grin-den hor-de far snart kom-ma. Nu öpp-nas grin-den, och i-ge-nom den trä-der en man med li-e på a-yeln. „Pap-pa kom-mer“, lju-der det nu från Ma-ri-as läp-par. Hon sträc-ker ut ar-mar-na, och snart hwi-lar hon wid sin äl-ska-de fa-ders bröst.

## Lars och hans lek-fam-ra-ter.

Lars war än-nu en li-ten gos-se. Hans mo-der twät-ta-de ho-nom om mor-go-nen. Se-dan kläd-de hon på ho-nom hans klä-der. Där-på gick Lars till pap-pa att sä-ga god mor-gon.



Nu be-gynn-te Lars verk-sam-het för da-gen. Stynd-samt sprang han att hel-sa på lil-la Vi-sa. Vi-sa war Lars hä-sta lek-kam-rat. Med Vi-sa kun-de han ta-la om al-la wärl-dens sa-ker. Vi-sa kun-de wis-ser-li-gen ej sä-ga an-nat än „mi-au“. Ty Vi-sa war blott en li-ten katt-un-ge. Och små katt-un-gar kun-na ej ta-la. Men Lars för-stod lik-wäl sin kam-rat myc-ket wäl.

I le-ken war Vi-sa rik-tigt en mä-sta-re. Lars war häst och sprang längs golf-wet. Mam-mas gam-la duk slä-pa-de han ef-ter sig som slä-de. Vi-sa för-sök-te att med si-na små, hwas-sa tän-der gri-pa fast i du-ken. Men ett, tu, tre hop-pa-de hon med ett skutt ba-kom skär-men att göm-ma sig. Och Lars blef där en-sam att dra-ga sin slä-de.

Men snart märk-te Lars, att Vi-sa ha-de gått att göm-ma sig. Och då må du tro, att han fick brädt-om att ta-ga re-da på hen-nes göm-stäl-le. Han sök-te un-der sto-lar och sän-gar och ro-pa-de där-un-der: hwar är Vi-sa? hwar är Vi-sa? Han kom nä-ra skär-men. Ba-kom den glän-ste Vi-sas ö-gon-så skäl-m-ak-ti-ga. A-ha, nu hit-ta-de jag dig! A-ha, nu hit-ta-de jag dig! ro-pa-de Lars i sin gläd-je. Och ro-ligt ha-de de till-sam-mans.

U-te på går-den ha-de Lars ock-så en an-nan kam-rat, näm-li-gen mam-mas gris, som het-te Mas-se. Han bod-de i en e-gen kam-ma-re, som kal-la-des sti-a. Wäg-gen war så hög, att en-dast mam-ma nåd-de öf-wer den-sam-ma, men Lars må-ste nö-ja sig med att se ge-nom sprin-gor-na. Där står han nu bred-wid mam-ma, e-hu-ru han är så kort, att du ej kan se ho-nom. No-ligt är det att be-trak-ta, hu-ru Mas-se bär sig åt, när han ä-ter. Han för ett fa-se-ligt wä-sen-de och ger sig ej

ro att ä-ta från ett stäl-le i trä-get, u-tan stop-par sitt try-ne öf-wer allt. Till och med hän-der det i-bland, att föt-ter-na rå-ka kom-ma midt i ma-ten. Lars bru-ka-de ock-så ta-la med Mas-se i-från sprin-gan, och då swa-ra-de han all-tid: nåh, nåh! I-bland stop-pa-de Lars sin hand ge-nom sprin-gan och rör-de wid Mas-ses nos. Men då wil-le Mas-se ta-ga he-la han-den i sin mun, hwar-för Lars ha-stigt drog den till-ba-ka. Go-da wän-ner wo-ro de än-då.







### Wagg-wi-sa a).

Mor ej hin-ner wag-ga nu  
 Hon skall ba-ka bul-la  
 Som-na nu, min älsk-ling du,  
 E-gen far skall lul-la.

Snart du wä-ger stor och stark  
 Går med far till sko-gen,  
 Bry-ter upp båd' sten och mark,  
 Kör din häst för plo-gen.

Mor hon fram-för ug-nen står,  
 Gräd-dar bul-lar ra-ra.  
 Bar-net och en bul-la får,  
 Om det snällt will wa-ra.

Sof nu sött, min lil-la wän,  
 Wid din pap-pas wi-sa.  
 Wat-na je-dan glad i-gen  
 Att din bul-la spi-sa.

### Wagg-wi-sa b).

Min lil-la gos-se, ligg nu still!  
 Om du är snäll, din mam-ma vill  
 För dig en wi-sa sjun-ga  
 Om Gä-spus, Nic-kus och John Blund  
 De tre, som tyft en af-ton-stund  
 Till bar-nen gå  
 Att hel-sa på  
 Och stan-na qwar till qwäl-len.

Men se på Nic-kus och hans sätt  
 Att ic-ke hål-la huf-wu't rätt!  
 Se, det mot brö-stet fal-ler!  
 Den stac-karn stre-tar nog e-mot,  
 Men för hans on-da finns ej bot,  
 Och frukt-löst är  
 Allt hans be-svär:  
 Hans huf-wud blir allt tyng-re.

Först kom-mer Gä-spus, li-ten dräng,  
 Han stan-nar stil-la wid din säng  
 Och sträc-ker sig en smu-la.  
 Om blott han höl-le mun i-gen,  
 Han wo-re rik-tigt wac-ker, men  
 Just se så här  
 Han ga-pa plår.  
 Det är nu så hans wa-na.

John Blund nu kom-mer all-ra sist.  
 Han ren är hos dig, ser jag wist,  
 Den kä-ra bar-na-wän-nen.  
 Ditt slut-na ö-gon-lock han tyft.  
 Sof godt mitt barn! Nu blir här tyft,  
 Och mam-mas säng  
 För den-na gång  
 Har wid din wag-ga tyft-nat.



## Räf-wen och fi-ska-ren.

Det war en gång en gub-be. Han fän-ga=de en höst=dag så myc-ket fisk, som kun-de rym-mas i hans kär-ra. Gan-ska glad be-gaf han sig hem=åt, kö-ran-de själf sitt sto-ra lass. Där-un-der sjöng han en mun-ter wi-sa. Men hwad är det, som lig-ger där midt på wä-gen? Det är en död räf. Det tyck-te gub-ben å-ter wa-ra en skön fångst. Din skö-na pels, kä-ra räf, kom-mer mig wäl till pass. Så lyf-te gub-ben räf-wen bak-på las-set. Men själf sat-te han sig fram-på.



Nu war den ill-pa-ri-ga räf-wen ic-ke rik-tigt död. Han ba-ra låt-sa-de så. Han wiss-te nog, hwad han wil-le där-med.

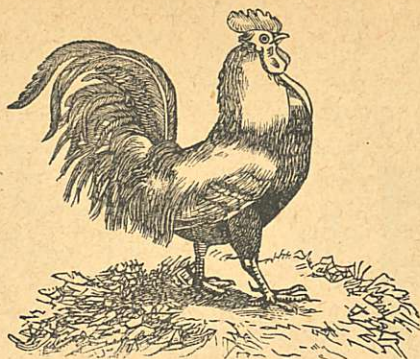
Han ka-sta=de o=för-märkt al-la fi-skar-na från las-set på lands-wä-gen. Se-dan hop-pade han själf i=från kär-ran. Så be-gyn-te han upp-sam-la fi-skar-na från wä-gen. Som-li-ga spa-ra=de han. Som-li-ga åt han. En så präk-tig mål-tid ha=de han ej på län-ge haft. Gub-ben, som kör-de lu-stigt fram-åt, märk-te ic-ke det rin-ga-ste. Till sist kom han hem med las-set. Gum-man kom e-mot ho-nom. Hwar har du wa-rit så län-ge, far? — Ska-dar in-tet, kä-ra gum-ma. Nu skall här bli ett ståt-ligt ka-las. Ställ nu gry-tan i ord-ning. Jag har kär-ran full med fisk. — Är det möj-ligt, kä-ra gub-be? — Wisst är det så. Jag har des-su-tom än-nu en präk-tig räf, som jag hit-ta=de på lands-wä-gen.

Gum-man kom till kär-ran. Så du kan nar-ras, kä-ra gub-be. Här är ju ic-ke en en-da fisk. Än min-dre ser jag här nå-gon räf.

Gub-ben blef myc-ket flat. Jag ser det nog, kä-ra gum-ma. Den li-sti-ga räf-wen har spe-lat oss ett fullt spratt.



(Toppelius, Naturens bot.)



### Tup-pen.

Det blå-ser, och reg-net mot ru-tan slår,  
 Där-u-te på sop-hö-gen tup-pen står.  
 Han frå-mar sig stolt i sin gran-na rock,  
 Så gal han och skroc-kar: krock krock, krock krock!  
 Det är på språ-ket i hön-sens ri-ke:  
 I wärld-en fin-nes dock ej min li-ke!

Men blå-sten far fram med hejd-lös fart,  
 Den gri-per tup-pen i stjär-ten snart,  
 Och då får han sprin-ga allt hwad han kan,  
 Fast-än han nog stre-tar e-mot min-sann,  
 Hwar hö-na så hä-pen be-trak-tar den an-dra:  
 Männ tup-pen är to-fig? — de frå-ga hwar-an-dra.

(Efter Kålund.)

### En ny wän.

I den nätta stugan wid skogskanten bor en torpare med sin hustru och sina sju barn. Nog få far och mor arbeta dugtigt för att skaffa mat och kläder åt så många. Äldsta sonen är redan så stor, att han kan hjälpa far med arbetet på återn. Ästwen äldsta flickan är en liten hjälpreda för sin mor. Hon har lärt sig att mjölka torpets präktiga, röda ko. Sedan bär hon in mjölken, slår den och håller den i en hwitstuvad bunke.

Först skall grädden skummas för att kärnas till litet smör då och då. Sedan går en stor del åt till att koka grynwälling och an-



nan mat till middagen. Af det, som återstår, delar sedan mor ut till morgon och qväll åt far och de sju barnen. Men bra litet blir det på hvars och ens lott. Mor själf blir nästan alltid utan. „Far, du måste skaffa oss en ko till. För så många är en för litet.“ — „Ja, om jag bara hade penningar att köpa“, säger far.

En dag hörde barnen från gården ett ovanligt ljud. „Mö, mö!“ lät det. Alla rusade ut. Hvad sågo de där? So en ny liten ko. Far hade köpt den från prestgården. Jefe var det ännu en riktig ko. Men en kalf var; det ej heller.



Det var en qwiga. Inom ett år, sade far, skulle den gifwa mjölk såsom den gamla kon, och då skulle alla få äta sig mätta. Men den måste wårdas wäl.

Barnen woro förtjusta. De lofwade alla att i kapp skaffa gräs åt sin nya wän. Där ser du en af gofsarne, hwilken som bäst sträcker fram sin knippe. Gamla kuddan tittar förwånad på den nya kamraten.

Fars ord besannade sig. Efter ett år lemnade den nya kon rikligt med mjölk och belönade sålunda barnens ansträngningar. Därför mor behöfde nu ej mer blifwa utan.

### Kyrkfärden.

„Pappa, kan jag ej slippa med i kyrkan i dag?“ sade den sju-åriga Artur en söndag, då han såg, att hästen spändes för släden och far och mor rustade sig till kyrkfärden.

„Jag hade wisserligen ej ämnat taga dig med“, sade fadern, „emedan du ännu är så liten. Men eftersom wädret i dag är mildt, så kan du ju slippa, om du lofwar att vara snäll och stilla i kyrkan. Säg till åt Stina, att hon klär wäl på dig.“

Hvem var nu glad, om ej Artur? Hastigt war han påklädd och fick intaga sin plats framtill i släden. Pappa fattade i tömarna, klatshade till, och så bar det af.



Luften war ren och klar. Solen hade nyss uppstigit och kastade sina strålar på de bländhwita fälten. Muntert klingade hjällrorra. Mycket folk wandrade till kyrkan, men alla blefwo de efter, ty Brunte trafwade muntert framåt. Nu hördes kyrkklockorna. Bin, bam, bin, bam. Det lät så wackert och högtidligt i den stilla morgonen.

Snart woro de framme wid kyrkan. Far band hästen wid gårdesgården. Sedan gingo de alla in i kyrkan. De satte sig i en bänk. Gudstjänsten hade ännu ej börjat. Därför fick Artur tid att titta sig omkring. Rakt framför sig hade han altartaflan. Den föreställde Kristus hängande på korset. Detta förstod han genast. Men nedanför knäböjde två qwinnor. Hwilka äro de där, mamma?



frågade han hwiskande. — Den ena är Jesu moder, den andra är Maria Magdalena, en qwinna, som mycket älskade Jesus. — Till wensster från altaret war den höga predikstolen. Till höger åter war klockarbänken.

Just nu trädde klockaren in i bänken. Han wände om en stor tafla, på hwilken psalmmörorna woro uppskrifna, och började sjunga en psalm. Hela församlingen förenade sig i sången. Äfwen Artur tog fram sin lilla psalmbok, ty han kunde redan läsa. Sedan trädde presten för altaret.

När altartjänsten war slut, tittade Artur med stor nyfikenhet upp på predikstolen, ty han hade hört af sin mamma, att presten skulle stiga dit upp. Detta skedde också om en stund, och så begynte predikan. Mycket förstod Artur ännu ej däraf, men något stannade likwäl i hans minne. Efter predikan trädde presten åter till altaret. Därpå sjöngs en psalm, och så war gudstjänsten slut.

Allt folket wandrade ut ur kyrkan. Artur och hans föräldrar satte sig åter i släden, och så bar det af hemåt med munter fart. Mycket hade Artur sedan att berätta för sina syskon om allt det han sett på sin första kyrkfärd.



### III.

#### Alfabetet.

A B C D E F G H I J K L M N O P  
Q R S T U V X Y Z Å Ä Ö.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t  
u v x y z å ä ö.

---

A B C D E F G H I J K L M N O P  
Q R S T U V (W) X Y Z Å Ä Ö.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t  
u v (w) x y z å ä ö.

---

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V (W)  
X Y Z Å Ä Ö.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v (w) x y z å ä ö.

---

#### Siffror.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

---

Additions- och Multiplikationstabell. Se permarna!

### Tecknens förklaringar.

$2 + 2$	betyder:	2 öfadt med 2.
$2 - 2$	"	2 minskadt med 2.
$2 \cdot 2$	"	2 gånger 2.
$2 + 2 = 2 \cdot 2$	"	2 öfadt med 2 är liffa med 2 gånger 2.

---

### Tant Lovisa ljuger icke.

### Tant Lovisa ljuger icke.

En dag steg jag in i ett rum, där en ung qvinna

En dag steg jag in i ett rum, där en ung qvinna  
undervisade en liten gosse.

underwisade en liten gosse.

„Hurudan är jorden till sin yttre skapnad?“ frågade

„Hurudan är jorden till sin yttre skapnad?“ frågade  
lärarinnan vid mitt inträde.

lärarinnan vid mitt inträde.

„Jorden är ett klot, ett mycket stort klot, och efter-

„Jorden är ett flot, ett mycket stort flot, och efter-  
som ett klot är rundt, så är äfven jorden rund.“  
som ett flot är rundt, så är äfven jorden rund.“

„Hvaraf vet du det?“

„Hvaraf wet du det?“

„Däraf, att man sagt mig så.“

„Däraf, att man sagt mig så.“

„Men huru kan du vara säker på, att man har talat

„Men huru kan du vara säker på, att man har talat  
sannt för dig?“

sannt för dig?“

„Tant Lovisa har sagt det åt mig, och hon ljuger

„Tant Lovisa har sagt det åt mig, och hon ljuger  
icke“, svarade den lilla gossen trohjärtadt.

icke“, svarade den lilla gossen trohjärtadt.



Då tänkte jag vid mig själf: Så är äfven fallet med  
 Då tänkte jag wid mig själf: Så är äfwen fallet med  
 vårt himmelska hem och med vägen, som leder dit. Af oss  
 vårt himmelska hem och med vägen, som leder dit. Af oss  
 själfva veta vi därom intet. Allt har blifvit oss uppenbaradt  
 själfva veta vi därom intet. Allt har blifvit oss uppenbaradt  
 i den heliga skrift. Gud har sagt det, och Han ljuger icke.  
 i den heliga skrift. Gud har sagt det, och Han ljuger icke.

(Låsten Ruwalehti.)

### Fjärde budet.

Kyrkoherden S. kom en gång till en söndagsskola för att  
 undersöka barnens läskunnighet. „Jag wet säkert, att barnen  
 kunna sin lilla katekes“, försäkrade den gamle läraren. „Men“,  
 sade kyrkoherden, „förstå de också det, som de kunna?“ Lära-  
 ren bugade ödmjukt utan att svara, och förhöret begynte.

En liten gosse uppläste det fjärde budet: Du skall hedra  
 din fader och din moder, — och läste det mycket tydligt.

„Säg, min gosse, huru du förstår detta bud! Har du  
 tänkt därpå?“

Den lille gossens kinder blefwo alldeles röda. Han stod  
 där en lång stund och blickade ned till jorden. Slutligen sade  
 han: „I går bar jag en herres kappsäck från oss till gästgif-  
 veriet. Jag var barfotad, och på vägen stötte jag min tå mot  
 en sten, så att bloden började rinna. Då herren såg det, gaf  
 han mig pengar, att jag skulle köpa åt mig skor. — Då jag  
 kom hem, gaf jag pengarna åt min moder, ty hon hade ej heller  
 skor; jag fan hellre än min moder vara barfotad.“

Kyrkoherden war mycket nöjd öfver denna förklaring  
 af det fjärde budet, och den gamle läraren sade sakta: „Gud  
 skänker oss sin välsignelse.“

(Låsten Ruwalehti.)

### *Psalm för barn.*

*Jag lyfter ögat mot himmelen  
Och knäpper hop mina händer;  
Till Dig, o Gud, som är barnens vän,  
Min håg och tanke jag vänder.*

*Gladt är att prisa och tacka Dig,  
Och gärna vill jag det göra.  
Jag vet det visst, att Du ser på mig  
Och ej försmår att mig höra.*

*Tack för allt godt, som Du städs mig ger  
Att känna, älska och ega;  
Tack, gode Fader, för mycket mer,  
Än jag kan nämna och säga.*

*Jag är en planta uti din gård,  
För evigheten uppdragen,  
Jag var knappt till, när i Faders vård  
Af Dig jag redan var tagen.*

*Så håll utöfver mig än din hand,  
O Fader förutan like,  
Och låt mig växa för lifvets land,  
Som är ditt himmelska rike!*

*Runeberg.*

### **Fåret.**

Så länge fåren äro små, kallas de lam. Det lilla lammet bräker efter sin mor. Det springer lustigt omkring på betet. Fårets kropp är betäckt med mjuk ull. Jag har sett hvita, svarta och fläckiga får. Hanen kallas gumse eller bagge. Somliga gumsar bruka stängas. Sådana bör man akta sig för; annars kan man få sig en duktig stöt.



Fåren beta helst på torr mark, där gräset är spädt och kort. De äro mycket rädda. Om man skrämmer dem, springa de sin väg öfver fält och backar.



Fårens ull afklippes en eller två gånger om året. De ligga tåligt, under det ullen klippes med en stor sax. Ullen spinnes till garn. Mina strumpor och vantar äro af ull. Af ullgarn väfves tyg till varma kläder. Pelsar af fårskinn brukas om vintern. Af fårets kött blir en god mat.

(Ambrosius, Läsebok för småskolan.)

---

## Lammet, som hade fallit i vattnet.

En gosse gick en dag omkring på ängen. Då såg han ett får, som kom emot honom. Det stackars djuret sprang alldeles in på honom, gick därefter några få steg, vände sig om, såg honom i ansigtet och bräkte ängsligt.

Gossen kunde förstå, att det var något, som fåret ville. För att få reda på, hvad det kunde vara, följde han det tvärs öfver fältet. Fåret gick förut, men vände sig ofta om, för att se, om gossen följde med.

Fåret stannade vid en bäck. Då gossen kom fram till stället, såg han ett litet lam, som låg och sprattlade i vattnet och förgäfves sökte komma upp. Modern hade icke kunnat hjälpa sitt stackars lam, och därför sprang hon åstad till gossen.

Gossen lade sig på marken vid bäckens rand, sträckte ut handen och lyckades på det sättet få tag i lammet och lyfte det upp. Modern bräkte af glädje, när hon hade sitt kära lam åter vid sin sida. (Ambrosius, Läsebok för småskolan.)

---

## Källan.

„Du lilla, du snälla,  
 Du porlande källa,  
 Du får icke så  
 Uti frihet gå.  
 Ej lifvet är alltid en lek, du kära:  
 Att vara till gagn, det skall du ock lära“.

Man rensade den från dy och slam,  
 Då bröt den kraftigt ur djupet fram,

Den vattnar nu träden, som skugga dess våg,  
 Den bjuder en läskdryck åt hög och låg:  
 De dricka nu alla, gång på gång,  
 Ur dess härliga, klara vattusprång.

(Efter Kålund.)

## Ett barns slutsats.

Då missionären Morrison en gång reste genom staden New-York i Amerika, besökte han en af sina gamla vänner. Han kom alldeles oväntad, och då gästrummet ej var i ordning, lemnade vännen åt missionären sin egen bädd. Men man rörde ej den vid sängen stående vaggan, hvare en treårig flicka låg, på det att den lilla ej skulle vakna.

Tidigt på morgonen ville barnet efter sin vana klifva i faderns säng, men huru förskräckt blef ej den lilla flickan, då hon i stället för fadern såg en okänd skäggig man. Efter att länge hafva stirrat i hans ansigte frågade barnet slutligen med bäfvande röst: „Kan du bedja?“

Morrison, som emellertid hade vaknat, svarade genast: „Ja, mitt barn, jag beder hvarje dag, och Gud i himmelen är min bästa vän“.

Då den lilla flickan hörde detta, försvann hennes fruktan, och hon somnade åter i sin lilla vaggan.

(Lasten Kuvalehti.)

## Samma födelsedag som Jesus.

En gammal man hade en mycket ful vana. Han kunde knappt utsäga en enda mening utan att svära. En dag kom hans lilla dotterdotter att helsa på honom. Farfar var ledsen öfver någon obetydlig sak, och gruffliga svordomar flödade från hans läppar. Den lilla flickan stod en stund tyst och betraktade häpen och med sorgsna ögon den gamle. Slutligen gick hon till honom, lade sakta sin hand på hans arm och sade: „Käre farfar, huru kan du svära så förfärligt, du, som är född på samma dag som Jesus?“

Den gamle, som i själfva verket var född på samma dag som Jesus, ty han var född på juldagen, tystnade ögonblickligen och stirrade på den lilla flickan. Sedan gick han utan att säga ett ord i sin kammare. Barnets ord hade träffat den innersta punkten i hans hjärta, och han kunde ej få dem ifrån sina tankar. Hvilken verkan de gjorde på honom syntes snart, ty från den stunden svor han aldrig mera.

(Lasten Kuvalehti.)



## Fäll ej modet!

En herre, som var ute på resa, besökte en byskola, som han kom att gå förbi. De många barnarösterna, som han hörde genom den halföppna dörren, lockade honom att stiga på och se, huru de små hade det på denna för honom främmande plats. — Där fick han se en mängd små gossar, sysselsatta med att stafva. Men i en knut stod en liten parfvel med ögonen stirrande på golvet och hufvudet nedböjdt.

„Hvad skall gossen göra där?“ frågade han läraren.

„Ah, han är ett sådant kräk“, svarade denne; „det lönar inte mödan att ha honom med. Han är den dummaste pojken i hela klassen.“

Den främmande blef mycket förvånad öfver denna upplysning. Han tyckte, att läraren var alltför sträng och barsk, och han kunde därför lätt förstå, att de yngre och svagare barnen skulle af fruktan och försagdhet hindras att följa med undervisningen.

Sedan han bedt att få säga några ord till hela klassen, vände han sig till den lilla gossen särskildt, lade handen på hans hufvud och sade vänligt:

„Du kan nog blifva en duktig skolgosse med tiden. Fäll bara icke modet! Försök blott, försök, så skall du få se det!“

Gossen kände, huru en förunderlig kraft genomströmmade honom i detta ögonblick. Från den stunden tändes ock i hans inre ett lågande begär efter att kunna blifva och uträtta något. Det dröjde ej länge, förrän han var en af de bäste bland skolgossarne, och slutligen blef han en lärd man, som vann rykte och beröm öfver hela Europa genom en af honom skrifven bibelutläggning.

Hans namn var *Doktor Adam Clarke*. Hemligheten i hans framgång var denna: »*Fäll icke modet! Försök blott!*»

(Barnavännen.)

---

### *Svalornas afsked.*



*Och svalorna samlas till flykt, till flykt  
Så kulna på takets ås.  
Att lemna det egna hemmet, de byggt,  
Det kostar dock på förstås!*

*En sommar de rustat med ungar och bo  
Och bråkat med hushåll och spis.  
Nu vilja de göra sig litet ro  
Allt uppå sitt eget vis.*

*Men fastän palmernas härliga lund  
Dem vinkar bort öfver våg,  
Det är dock en sorglig afskedsstund,  
När de begynna sitt tåg.*

*Föräldrarna flyga till hemmets dörr,  
Där glada de bodde nyss.  
De gifva hvarandra vid minnet af förr  
Ännu en afskedskyss.*

*Men ifrigt ungsvalorna höja sitt skri,  
De vilja i världen ut.  
Då afskedstagandet är förbi,  
Man ger sig åstad till slut.*

*Farväl! Farväl! — I det dimmiga blå  
Försvinner den qvittrande här.  
Den kommer väl åter, när våren står på,  
Ty kärt är dock hemmets besvär.*

G. H. Mellin.

### När skall man vara vänlig?

„Mamma är tvär i dag“, sade Maja, då hon kom in i köket med ett mulet ansigte. Hennes moster, som var systerhatt med stryking, såg upp och svarade:

„Då är det ju den mest passande tiden för dig att vara vänlig och hjälpsam. Din mor låg länge waken i natt för den lilles skull.“

Maja svarade icke. Hon tog på sig hatten och gick ut i trädgården. Men hon fick en ny tanke. „Den bästa tiden att vara vänlig och hjälpsam är, när de andra äro tvära. Ja så är det“, tänkte hon. „Det är då, som det gör största nyttan. Jag minns, när jag var sjuf i fjol, att jag war så retlig, att om någon talade till mig, så kunde jag icke annat än blifwa ond. Men mamma blef aldrig ond eller otålig, utan war alltid lika vänlig emot mig.“

Och så reste hon sig upp från gräset, där hon hade satt sig, förändrade uttrycket i sitt ansigte och skyndade full af goda föresatser in i rummet, där hennes mor satt och såg till sitt lilla barn, som war sjukt för tänder och oroligt.

Maja tog fram en liten skallra och begynte leka med barnet. Detta upphörde att gråta, och ett småleende visjade sig på dess ansigte. „Kan jag icke taga honom ut och låta honom åka i sin lilla wagn? Det är så wackert wäder i dag“, sade hon.

„Ja, jag skulle wara glad, om du wille göra det“, sade modern.



Hon tog den lilla hatten och kappan, och den lille var snart i ordning att åta ut.

„Jag skall låta honom vara ute, så länge han är snäll“, sade Maja, „och mamma bör lägga sig litet på soffan och hvila, medan jag är ute. Mamma ser så trött ut.“

De vänliga orden och kysjen, som åtföljde dem, woro nästan för mycket för modern. Tårarne kommo i hennes ögon, och hennes röst darrade, då hon svarade: „Tack, mitt snälla barn! Det skall göra mig så godt, om du kan hålla honom ute en stund, och luften skall verka välgörande på honom. Mitt hufvud värker förfärligt i dag.“

Ett lyckligt hjärta klappade i Majas bröst, då hon förde den lilla wagnen nedåt gången. Hon hade gjort det, som war verkligt godt. Hon hade återgäldat något af den hjälp och det tålmod, som modern så ofta hade bewisat emot henne. Hon hade gjort sin moder lycklig och förunnat henne litet hvila. Hon beslöt att hädanefter alltid handla efter sin mosters ord: „Den bästa tiden att bewisa hjälpsamhet och vänlighet är, när alla andra äro trötta och tvära.“

(Lilla swenska barntidningen.)

### Drinkarens dotter.

En inspektör för folkskolorna, som på en tjänstereja besökte en skola, gjorde där barnen några frågor.

„Swad menas med ordet arbetsförtjänst?“ frågade han bland annat en liten flicka.

Flickan såg på inspektorn tveksam och utan att svara något. Denne sade för att hjälpa henne på traswen: „Swad för en syssla har din far?“

„Han är arbetskarl“, svarade flickan.

„På hwilken dag får han sin lön?“

„På lördagen.“

„Nå, hwad hemtar han med sig hem om lördagen?“

„Brännwin“ — svarade flickan.

Medlidfamt betraktade de andra barnen den lilla stackaren. Men på inspektorn gjorde swaret den verkan, att han efter hemkomsten lade bort måltidssuppen från sitt bord.

(Easten Kuwalehti.)

### Barnens aftonbön.

Fader vår, i Jesu namn,  
 Slut oss, små, uti din famn!  
 Skänk ock ljuflig frid därinne,  
 Barnslig tro och ödmjukt sinne,  
 Fader vår, i Jesu namn!

Led oss, små, på lifvets stig,  
Fräls från synd oss nådelig,  
Hela våra brister alla,  
Hjälp, att vi ej från dig falla,  
Led oss, små, i Jesu namn!

Hvila skänk oss ljuf och skön,  
Var oss när och hör vår bön!  
Fader, mor och syskon alla,  
Vi oss i ditt hägn befalla,  
Hvila skänk, i Jesu namn!

(Barnvännen.)

## Råttan, som var så klok.

En råtta kom en gång fram ur sitt hål och råkade på en uppställd fälla. „Aha“, sade hon, „där står en fälla. De kloka människorna! Där ställa de upp ett bräde med pinnar, och på en af dem sätta de en bit fläsk. Detta kalla de en råttfälla. Liksom om vi råttor icke vore klokare än så! Vi veta mycket väl, att, när man vill äta fläsket, klapp! så faller brädet ner och slår läckermunnen ihjäl. Nej tack, jag känner nog den listen.“

Råttan såg med stort begär på det sköna fläsket. „Att lukta ett litet grand kan likväl icke vara så farligt“, tänkte hon. „Icke kan fällan slå ned, bara för det man luktar. Jag vet ingenting, som luktar så godt som stekt fläsk. Ja, jag vill lukta bara ett litet grand.“

Så sprang råttan in under fällan och luktade på fläsket. Men fällan var ställd helt löst. Då nu råttan kom med nosen för nära fläsket, klapp! föll brädet ned och slog ihjäl den lystna råttan oaktadt allt hennes kloka snack.

Gammal fabel.

## Diana.

En bondqvinna berättade en gång följande historia om en hund:

Vi hade sålt vår gård och köpt en ny, som låg flere mil från den förra. Den nye egaren skulle behålla en del bohag och redskap, och Diana, vår trogna hund, måste vi också skiljas ifrån, hvilket gjorde oss mycket ondt, då vi haft henne från det hon var helt liten och höllo mycket af henne. Men det stackars djuret hade just nu fått sju små valpar, och det var oss alldeles omöjligt att medtaga Diana och hela hennes familj.



Den nye egaren, som själf var en stor djurvän, lofvade att vara vänlig mot Diana, men vi voro likväl mycket bedröfvade öfver att mista henne.

Den dag vi reste, hade man stängt in Diana och hoppades, att hon icke skulle märka vår afresa, hvilken naturligtvis skulle smärta henne. Men hon var alltför klok för att icke märka hvad som försiggick, och så snart man om qvällen släppt henne lös, sprang hon ut och undersökte noga alla vägar, som ledde ut från byn. Därefter vände hon tillbaka till sin koja med ett belåtet utseende: hon hade funnit hvad hon sökte.

Hela nästa dag skötte hon med största omsorg om sina små, och man hoppades, att hon skulle gifva sig till freds. Men hennes beslut var fattadt: hon ville återse oss och tänkte bara på, huru detta skulle kunna ske.

Om Diana hade varit ensam, så hade det icke varit så svårt; hon hade godt förstånd och goda ben. Men hon älskade sina små valpar och ville på intet villkor skiljas från dem. Hvad var nu att göra?

Hon sökte rundt kring hela gården för att finna något, i hvilket hon kunde lägga sina små. Slutligen fann hon ett föremål, som kunde användas; det var en stor gammal jagstövvel, som skulle få äran att hysa hela familjen.

Efter att hafva förvissat sig om, att stöfveln var nog vid att rymma alla valparne, bar hon den in i hundkojan och gömde den där.

Fram på natten, då alla gått till sängs och Diana icke mera hörde något buller på gården, tog hon sina små en och en i nacken och stoppade dem in i denna märkvärdiga bärstol. Så tog hon stöfveln i stroppen och galopperade bort med den samma väg, som vi rest två dagar förut.

På hvad sätt hon orkade den långa vägen och om hon fick någon mat under tiden, ha vi aldrig fått veta. Det veta, vi bara, att en vacker morgon, medan vi voro midt uppe i det stök, som alltid åtföljer en flyttning, sågo vi Diana komma sättande emot oss med sin kära börda och med en stolt och belåten min.

Och hvem blef glad, om icke vi!

(Nya Trollsländan.)

---

## De två vännerna.

Med kattungen växte hundvalpen opp,  
 De åto och drucko ur samma kopp,  
 De lekte gömma och lekte tag fatt,  
 Snart valpen blef hund och kissungen katt:  
 Fast hund och katt pläga slåss och rifvas,  
 Som bästa vänner de båda trifvas.



Och hvar och en med undran det såg:  
 I deras natur ju fiendskap låg,  
 Och deras slægter legat i strid  
 Emot hvarandra från urminnes tid.  
 Dock aldrig såg man dem bägge strida,  
 De åto och sofvo sida vid sida.

(Efter Kålund.)

### Bedjen och J stolen få.

Detta härliga löfte blef för någon tid tillbaka uppfyllt på en liten flicka, som så innerligt gärna ville glädja sin moder på hennes födelsedag.

Barnet hade under en längre tid gömt ihop af sina småslantar ett litet belopp, för hvilket hon ville köpa ett blomsterkort i bokhandeln. Det kostade femtio penni, och nu fattades det henne tio penni.

„J morgon är det mors födelsedag“, tänkte hon. „Huru skall jag få de tio penni, som fattas mig?“ Bedja sin moder om dem ville hon icke, ty då skulle hon ha frågat, hvad hon skulle ha dem till. Om aftonen bad hon Herren om hjälp. Hon visste, att ingenting är för stort eller för ringa, att icke den kärleksfulle fadern i himmelen skulle vilja uppfylla en bön därom.

Födelsedagsmorgonen gick hon ut för att köpa kortet. Då hon humnit till första gathörnet, stannade hon och räknade ännu en gång sina pengar. „Fyratio penni“, sade hon för sig själf. „Hvad gagnar det då till att gå längre? Det felar dig ju ännu tio penni.“ Det var intet annat att göra än att ännu en gång be till Gud, och det gjorde hon äfven i barnslig tillförsigt, i det hon sade: „Herre, du kan gifwa mig, hvad jag behöfver, ty allt hör ju Dig till.“

Efter att ha gått några steg, såg hon omwillkorligen nedåt marken — och se, framför henne på marken ligger en blank tiopennis slant.

Hon fattade icke strax, att hon nu i detta mynt kunde få, hvad som felades, utan går förbi det samma. Men snart wänder hon dock skyndsamt tillbaka och utbrister högt: „Tack, Herre Jesus, jag visste ju, att du skulle hjälpa.“ Med hjärtat fullt af lof och pris ilar hon till bokhandeln, köper kortet och gläder sin moder i dubbelt mått därmed, emedan så wäl hon som barnet måste tro, att Herren själf här hulptit.

Och detta hade de ock alla skäl att tro. Hade myntet varit större, hade hon måst lemna det till polisen, men då helt säkert ingen gjorde sig besvär för en tiopenni, wågade hon tro, att den war en gifwa af Gud.

Jag önskar att äfven J, små unga läsare, mån få erfara sanningen af Herrens ord: „Bedjen och J stolen få“, ty det är fröjderikt att se, att Herren är när dem, som söka honom.

(Silla swenska barntidningen.)



## Hur man slipper sina fiender.

Då jag var på mitt nionde år — berättade en gammal herre — flyttade jag med mina föräldrar till staden och sattes där i en skola, hwarest funnos öfver hundra gosjar. Min owanliga landliga drägt och mitt barnsliga utseende föranledde mina kamrater att göra narr af mig. Särskildt plågade mig en af dem, som var på samma klass som jag och mycket större och starkare. Han kunde ej ens se på mig utan att grina och gå förbi mig utan att knuffa mig. Desutom hade han alltid, då han såg mig, fula ord till hands, hwilka mycket sårade mig.

Många veckor hade jag uthärdat detta, men en dag, då min plågoande hade varit styggare än wanligt, kom jag hem storgråtande. Min moder wille weta, hwarför jag gret. Jag berättade för henne allt och slutade med dessa ord: „o, att jag wore så stor, att jag kunde gifwa Pefka stryf! Ja, jag skulle riktigt wilja slå honom ihjäl.“ Min moder bannade mig allwarligt för dessa mina hämsfulla ord och tillade sedan: „gif åt Pefka någonting, så är han ej mera stygg mot dig.“

Jag skulle gifwa Pefka någonting! Allt annat! Om jag skulle kunna skada honom, det wore en annan sak! — Men då jag om qwällen hade gått till sängs, tänkte jag lugnare på saken och beslöt att försöka, huru min moders medel skulle verka.

Mina stolkamrater hade den tiden för sed att leka med glasbollar, på hwilka de satte mycket stort värde. Jag hade många sådana bollar. Och följande dag, då min plågoande satt på sin plats på samma bänk som jag, sträckte jag min hand bakom ryggen på de gosjar, som sutto emellan oss, och widrörde honom. Han wände sig, och kastande på mig en mycket föraktfull blick frågade han: „Hwad will du?“ — Jag erbjöd honom mina glasbollar. „Får jag dem?“ frågade han förundrad. — „Ja, war så god och tag dem!“

Han emottog min gåfwa af glasbollar. Det syntes att han skämdes. Och ifrån den stunden såg han alltid på mig med en blick, som sade: „Du är mycket bättre än jag.“ — Min moders råd hade således varit godt; jag hade sluppit min fiende genom att samla glöbände kol på hans hufwud.

Waren wisja därpå, barn, att wänlighet har öfwerwunnit mera fiender än någonsin wreda blickar, bittra ord och hårda slag.

(Lasten Kuwalehti.)

---

## Visa för fattiga barn.

Jag är glad och ung,  
Ingen sorg är tung,  
Ty jag älska kan och sjunga.  
Kärlek, hopp och tro

Som små änglar bo  
 Uppå barnets späda tunga.  
 Blåser stundom kallt uppå min lefnads stig,  
 Hittar bönen vägen, himmel, upp till dig.  
 Jag är glad och ung,  
 Ingen sorg är tung,  
 Ty jag älska kan och sjunga.

Blomman är jag lik;  
 Med det lilla rik,  
 Klandrar jag ej andras lycka.  
 Är man blott förnöjd,  
 Har ock hjärtat fröjd,  
 Gick man än på käpp och krycka.  
 Kommer dag, så kommer alltid äfven råd,  
 Och Guds rätter hvila ytterst på Hans nåd.  
 Blomman är jag lik;  
 Med det lilla rik,  
 Klandrar jag ej andras lycka.

Därför ung och glad  
 Båd' i land och stad  
 Stämmer jag min lilla visa,  
 Och i lust och nöd  
 Och i lif och död  
 Vill jag Herrens vägar prisa.  
 Träget arbete och sist en trogen bön  
 Göra dagen glad och göra qväll'n så skön.  
 Därför ung och glad  
 Båd' i land och stad  
 Stämmer jag min lilla visa.

J. Nybom.

## Barnet bland vargarna.

I en bergstrakt bodde en gång en fattig qvinna med sitt lilla barn. Hon hade en stor mängd kor under sin vård. Men korna voro icke hennes, utan hon vaktade dem endast.

En gång satt hon med sitt barn i skogen och gaf det gröt ur en skål, och korna betade i gräset. Men i skogen funnos elaka vargar, och då korna gingo längre in i skogen, där det var mera svalt i skuggan af träden, tänkte qvinnan, att vargen kunde komma och bita ihjäl korna. Då gaf hon skålen och tråskeden åt barnet och sade: „se där, mitt lilla



barn, tag och ät så mycket gröt du vill, men tag icke skeden för full!" Och så steg hon upp och gick in i skogen för att söka upp korna och drifva dem tillbaka.

Under det nu barnet satt där ensam och åt, kom en stor varginna springande ur skogen rakt på barnet, grep det med tänderna bak i tröjan och sprang in i skogen med det. Då modern kom tillbaka, var barnet borta, och skålen låg på marken, men skeden fanns där icke, ty den hade barnet hållit kvar i handen. Det har vargen gjort, tänkte hon, och så sprang hon till byn och ropade af alla krafter på hjälp.

Under tiden kom en man gående genom skogen. Han hade gått vilse och visste icke, hvar han var. Då han nu går genom buskarna och söker efter vägen, hör han någon tala och tänker strax: det måste vara människor i närheten. Rösten sade oupphörligt: „Gå din väg, annars skall jag ge dig!“

Som han nu tränger genom busksnåret och böjer grenarna åt sidan, får han se ett litet barn sittande på marken och sex små vargungar omkring det. De sprungo jämt på barnet och nappade efter dess händer, men den gamla varginnan var icke där; hon hade åter igen sprungit bort i skogen. Och när vargungarna nappade efter de små händerna, slog barnet dem på nosen med träskeden och sade hvarje gång: „Gå din väg, annars skall jag ge dig!“

Mannen förundrade sig, sprang hastigt fram och slog med käppen bland vargungarna, så att de allesamman sprungo sin väg; men barnet lyfte han ögonblickligen upp på sin arm och sprang så fort han kunde, ty han tänkte, att varginnan skulle komma efter honom. Snart mötte han bönderna från byn, beväpnade med högafflar och tjocka käppar. De skulle åstad och slå ihjäl vargen och rädda barnet, om det ännu lefde. Och modern var också med, och då hon såg, att vargen icke ätit upp hennes barn, blef hon innerligt glad och tackade mannen, som hade ryckt bort barnet från vargarna. Men i synnerhet tackade hon den gode Guden, som hade beskyddat och bevarat hennes lilla barn och låtit henne återfå det friskt och sundt.

Fr. Jacobs.

---

## Skall bibeln blifva gammal?

„Mamma, huru tänker du göra, när du läst igenom hela bibeln?“ frågade en liten flicka sin moder, då hon såg, huru



denna flyttade märket i bibeln. „Hvad skall du läsa, då du läst bibeln igenom?“

„Då tänker jag börja om igen från början,“ svarade modern.

„Men då vet du ju förut allt som står däruti. När du läst andra böcker, då lägger du dem undan och läser något annat. Hvarför läser du då bibeln mer än en gång?“

„Emedan den alltid är ny“, svarade modern. „Om vi också studerat den i hela vårt lif, skulle vi aldrig kunnat uttömma dess innehåll. Den är rik som en guldgrufva, i hvilken man oupphörligt kan gräfvä och likväl alltid finna guld. För många hundrade år sedan började gudfruktiga människor söka efter skatter i bibeln, och likväl finnes där tillräckligt äfven för oss och dem som komma efter oss. Bibeln blir aldrig gammal. Så länge världen står, förblifver dess innehåll alltid nytt, så att alla de, som tro ordet, skola blifva frälsta.“

*Himmel och jord skola förgås, men mina ord skola icke förgås.*

(Barnvännen.)

## Hvem fick fartyget?

I en stad bodde en gång en liten gosse, som hette Edvard. Där funnos många och präktiga bodar med en ofantlig mängd vackra saker uppställda i de stora fönstren. Liksom alla små gossar fann Edvard ett stort nöje uti att betrakta alla dessa härligheter. Hvarje dag på vägen till och från skolan gick han längs en gata, vid hvilken fanns en liten leksaksbod. Huset var lågt och boden oansenlig, men i fönstret fanns ett föremål, som han önskade ega framför något annat.

Det var ett litet fartyg af trä, det allra nättaste man kunde tänka sig. Alla de små masterna och rårna voro gjorda med stor omsorg, och det var tackladt med små segel. I den högsta masttoppen satt en vimpel. Ett litet ankare, nätt utskuret i trä, hängde vid skeppets sida i närheten af fören. I aktern satt ett roder, som kunde vändas liksom på ett riktigt skepp. Edvard gick aldrig förbi bodfönstret utan att stanna och se på det vackra skeppet och önska, att det vore hans.

En dag kom han till boden i sällskap med några andra gossar. De voro fulle af skämt och lek, såsom gossar oftast äro, när de nyss blifvit lediga från skolan. Bodens egare satt vid dörren, då gossarne kommo dit. Han var en vänlig och välvillig man, och de större gossarne begynte bedja honom om det lilla fartyget.



„Ack ja, gif det åt mig!“ sade två, tre på en gång. „Nej, nej! åt mig, åt mig! Jag bad först,“ ropade en annan. „Gif det åt mig, säger jag!“ skrek en tredje.

Edvard, som var en af de minsta gossarne, stod för sig själf utan att säga ett ord. Han tyckte, att kamraterna uppförde sig mycket ohyfsadt och opassande, som begärde det lilla fartyget på sådant sätt. Under det de skreko allesamman, tog den gamle mannen fartyget från fönstret och kom ut med det. Då gossarne sågo detta, trängde de sig tillsammans omkring honom och ropade ännu ifrigare.

„Fy! Gån er väg, skrikhalsar!“ sade han och dref dem undan. „Jag ämnar icke gifva dem åt någon af er.“ I stället kom han bort till Edvard och sade till honom med ett vänligt leende: „Fartyget är ditt, min snälla gosse, om du tycker om det och vill hafva det, och det ser jag på dina ögon, att du vill. Jag ger det åt dig, därför att du uppför dig väl och icke begär att få det. Spring nu hem med det, lille gosse, och säg din mor, att jag gläder mig därefter, att hon har lärt dig att vara höflig mot äldre personer och icke framfusig och oblyg, såsom många gossar äro nu för tiden.“

Så fick Edvard fartyget just därför, att han icke trängde sig fram och begärde det, utan höll sig blygsamt tillbaka.

Th. Morrison.

---

## Synden utplånad.

„Mamma“, sade en liten gosse, „jag begriper inte, hvad det blir af alla de synder, som Gud förlåter.“

„Nå, Karl, kan du säga mig, hvad det blifvit af alla de figurer, som du i går ritade på din griffeltafla?“

„Ja, dem har jag ju strukit ut med svampen, mamma.“

„Hvart hafva de då nu tagit vägen?“

„Ack, de finnas inte mer, de äro borta.“

Ja, på samma sätt är det med de synder, som man bekämt för Gud och fått förlåtelse för; de äro borta — utstrukna — och på dem skall aldrig mer tänkt varda.

(Barnvännen.)

---

## Hedra din fader och din moder.

Det var en man och en hustru, som hade hos sig sin gamle far, och dessutom hade de själfva små barn. Gamle farfar var grå af ålderdom, och så gammal och svag var han, att hans händer darrade, och han kunde icke hålla stadigt i handen det som han tog uti.



Nu hände sig därför, när han satt till bords med de andra, att han ej kunde föra skeden till sin mun utan att spilla soppa på sig. Detta tyckte de andra vara illa gjordt, och de knöto på honom en duk, likasom man knyter om halsen på små barn, när de äta. Men gubbens händer darrade beständigt, och beständigt spillde han soppa på den rena duken. Det rådde han icke för.

Mannen och hustrun voro hårda och otacksamma. De tänkte ej på, huru mycket möda och tålmod deras föräldrar haft med dem, när de själfva voro små och okunniga. Därför sade de med stränga ord: „om farfar ej slutar att spilla på duken, så låta vi honom äta med grisarna i vrån.“ Men farfar kunde ej hjälpa det, att han nu en gång var så gammal. Då satte de obarmhertiga honom i vrån och ställde framför honom ett tråg af trä, såsom man brukar för grisarna, och där fick farfar äta allena i vrån, men mannen och hustrun åto vid bordet och läto sig väl smaka.

Detta gjorde den gamle farfar mycket, mycket ondt, ty det är tungt att se sig föraktad på gamla dagar för sin ålderdoms skull, och ännu därtill föraktad af sina egna barn. Ett otacksamt hjärta är den tyngsta börda jorden bär.

Men farfar satt för sig själf i vrån och gret så tyst, att ingen såg de tårar, som runno utför hans vissnade kinder ned i hans snöhvita skägg. Blott Gud, som ser allting, såg äfven den gamles sorg och människornas hårda hjärtan, och han visste ett medel att förödmjuka de obarmhertige.

En dag satt farfar som vanligt i vrån, och mannen och hustrun sutto vid bordet. men på golffet satt deras lille gosse, som var fyra år gammal, och täljde ett stycke trä. Då sade mannen till honom: „hvad täljer du, min gosse?“

Gossen svarade: „jag täljer ett tråg.“

„Hvad skall du göra med det?“ frågade fadern.

„Jo“, svarade gossen, „när far och mor blifva gamla, skall jag sätta dem i vrån att äta ur tråget, såsom farfar gör.“

Då sågo mannen och hustrun på hvarandra, och Gud öppnade deras ögon, så att de sågo sin stora synd och otacksamhet, och det syntes dem vara samvetets egen röst, som sade till dem i det lilla barnets mun: såsom I hafven föraktat eder fader i hans ålderdom, så skola ock edra barn förakta Eder en dag, när I själfva blifven gamla.

Och de brusto båda i gråt och gingo till gamle far i vrån, omfamnade honom och sade: „förlåt oss, att vi gjort så illa mot dig! Hädanefter skall du alltid sitta vid vårt bord, och där skall du hafva den främsta hedersplatsen. Ty nu veta vi, att man aldrig bör förgäta det heliga och sköna fjärde budet: hedra din fader och din moder, på det dig må väl gå och du må länge lefva på jorden.“



## Flit, ordning och Gudsfruktan.

*Flitig* var, och du skall vinna  
Helsa, munterhet och bröd;  
Vägen till din hydda finna  
Då ej ledsnad eller nöd.

Men låt *ordning* taga vara  
På, hvad fliten samlat har;  
Var betänkt en skärf att spara  
För din sena ålders dar!

Och var *from* — det är det sista,  
Första utaf alla bud;  
Ty om världen all vi mista,  
Hafva vi dock allt i Gud.

Fredrika Bremer.

---

## Julsång.



Det är högtid igen  
Ty vår himmelske vän  
Kommer åter som gäst till vårt bo;  
Därför tända vi må  
Våra julljus, och så  
Honom möta med kärlek och tro.

Själft ett barn Han ju är,  
Och de små har Han kär,  
Han har gifvit sig ut ock för dem.  
Fastän härlig och rik,  
Blef små barnen han lik  
För att föra dem upp till sitt hem.

Därför sjunga vi nu  
 Gladt vår julsång — och Du,  
 O vår vän, lär oss sjunga den så,  
 Att ur helgade bröst  
 Med en renare röst  
 I din himmel vi sjunga ock få.

(Sandberg, Småskolans läsebok.)

---

## Jesus har mig liten kär.

Jesus har mig liten kär,  
 Så i bibeln skrifvet är;  
 Äro barnen svaga små,  
 Han rår om dem, han ändå.  
 Ja, Jesus har mig kär,  
 Af bibeln jag det lär.

Han som allt fullkomnadt gjort  
 Och mig öppnat himlens port,  
 Han vill ock från synd mig två,  
 Att hans barn därin må gå.  
 Ja, Jesus har mig kär,  
 Af bibeln jag det lär.

Jesus har mig kär, och mig  
 Följer han på all min stig.  
 Sist, om jag har honom kär,  
 Upp till Gud han själf mig bär.  
 Ja, Jesus har mig kär,  
 Af bibeln jag det lär.

---



## IV.

### Herrens bön.

Fader vår, som är i himlarna! Helgadt warde ditt namn. Tillkomme ditt rike. Ske din wilja såsom i himmelen, så ock på jorden. Vårt dagliga bröd gif oss i dag. Och förlåt oss våra skulder, såsom ock wi förlåte dem oss skyldige äro. Och inled oss icke i frestelse. Utan fräls oss ifrån ondo. Ty riket är ditt och makten och härligheten i ewighet. Amen.

---

### Trosbekännelsen.

Jag tror på Gud Fader, allsmächtig, himmelens och jordens Skapare.

Jag tror på Jesus Kristus, Guds ende son, vår Herre, hvilken aflad är af den Helige Ande, född af jungfru Maria, pinad under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begrafwen; nederstigen till helwetet; på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda; uppstigen till himlen; sittande på allsmächtig Gud Faders högra hand; dådan igenkommande till att döma lefwande och döda.

Jag tror på den Helige Ande; en helig allmännelig kyrka, de heligas samfund, syndernas förlåtelse, kroppens uppståndelse och ewinnerligt lif. Amen.

---

### Tio Guds bud.

1. Du skall inga andra gudar hafwa för mig.
2. Du skall icke misshandla Herrens din Guds namn; ty Herren skall icke låta honom blifwa ostraffad, som Hans namn misshandlar.
3. Tänk på, att du helgar hwilodagen.
4. Du skall hedra din fader och moder, på det dig må wäl gå och du må länge lefwa på jorden.
5. Du skall icke dräpa.
6. Du skall icke göra hor.
7. Du skall icke stjåla.
8. Du skall icke bära falskt vittnesbörd mot din nästa.

9. Du skall icke hafwa lust till din nästas hus.

10. Du skall icke begära din nästas hustru, ej heller hans tjenare eller tjenarinna, ej heller hans ore, ej heller hans åsna, ej heller något, hwad honom tillhörer.

Hwad säger nu Gud om alla dessa buden?

Det säger Han:

Jag, Herren din Gud, är en stark hämnare, den som söker fädernas misshandling in på barnen, allt intill tredje och fjärde led, de som mig hata; och gör barmhertighet till mång tusen på dem, som mig älska och hålla min bud.

Alla dessa buds hufwudinnehåll är: Du skall älska Herren din Gud af allt ditt hjärta och af all din själ och af allt ditt förstånd och af all din kraft. Och du skall älska din nästa såsom dig själf.

### **Döpfens sakrament**

institfude vår Herre med följande ord:

Gån ut och gören alla folk till lärjungar, döpande dem i Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn och lärande dem att hålla allt det jag hafwer eder befallt.

Den som tror och blifwer döpt, han skall warda salig; men den som icke tror, han skall warda fördömd.

Utän en warder född af watten och anda, kan han icke ingå i Guds rike. Det som är födt af kött, det är kött, och det som är födt af Andä, det är andä.

### **Herrens nattward.**

Vår Herre Jesus Kristus, i den natt, då han förrädd wardt, tog brödet, tackade, bröt det och gaf sina lärjungar och sade: „tagen och äten! Detta är min lekamen, den för eder utgifwen warder. Gören det till min äminnelse!“

Sammalunda tog Han ock kalken, tackade och gaf sina lärjungar och sade: „tagen och dricken häraf alle! Denna kalk är det nya testamentet i mitt blod, som för eder och för många utgjutet warder till syndernas förlåtelse. Så ofta som i det gören, gören det till min äminnelse!“



## Böner.

### Morgon- och aftonbön.

Jag tackar Dig, Gud, min käre, himmelske Fader, genom Jesus Kristus, din älsfelige Son, att du mig i denna dag (natt) för all skada och farlighet skyddat hafver; och beder Dig, att Du wille förlåta mig alla mina synder och mig i denna dag (natt) nådeligen bewara för synder och allt ondt, så att mitt lefwerne och alla mina gärningar må Dig behagliga wara. Jag befaller mig med kropp och själ och alltsammans i dina händer. Dina heliga änglar ware med mig, din Helige Ande upplyse och regere mig, att den onde fienden icke får någon makt med mig. Amen.

### En liten barnabön.

Herre Gud, himmelske Fader! Wi bedje Dig, genom din älsfelige Son, Jesus Kristus, förlåna oss din heliga nåd, att wi i en rätt tro, god tuft och lära dagligen må förökas, och att Du i dag nådeligen wille beskydda och bewara oss, våra föräldrar och lärare samt alla människor för synd, olycka och allt ondt. Amen.



Gud, som hafver barnen kär,  
Se till mig, som liten är!  
Hwärt jag mig i världen wänder,  
Står min lycka i Guds händer.  
Lyckan kommer, lyckan går:  
Den Gud älskar, lyckan får.

### Bön, då man går till bords.

Herre Gud, himmelske Fader! Wälsigna oss och dessa dina gästor, som Du oss till kroppens uppehälle mildeligen förlånat; och gif oss din heliga nåd, att wi må njuta dem måttligt och med tacksamhet. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

### Tacksägelse efter måltiden.

Tackom Herren, ty Han är god, och Hans mildhet warar i ewighet. Han mättar de hungriga och uppfyller jorden med sin wälsignelse. Årad ware Fadren och Sonen och den Helige Ande i ewighet! Amen.

---

Wi tacke Dig, käre himmelske Fader, för dessa dina gåfwor, som Du låtit oss af din mildhet emottaga; och wi bedje dig, att såsom wår kropp af denna spis undfått sin näring, också wår själ må af ditt heliga ord warda styrkt och wedergwickt. Genom din Son, Jesus Kristus, wår Herre. Amen.

---

### Wälsignelsen.

Herren wälsigne oss och beware oss! Herren upplyse sitt ansigte öfwer oss och ware oss nådig! Herren wände sitt ansigte till oss och gifwe oss en ewig frid! I Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

---

### Bibelspråk.

Åkalla mig i nödens tid, så will jag hjälpa dig, och du skall prisa mig! Ps. 50: 15.

Så älsfåde Gud wärlden, att han utgaf sin enfödde Son, på det att hwarochen, som tror på honom, icke må förgås, utan hafwa ewigt lif. Joh. 3: 16.

Allt, hwad I wiljen, att människorna skola göra eder, det gören I och dem. Mat. 7: 12.

Min son, om skalkar locka dig, så följ icke! Sal. ordspr. 1: 10.

Hwarochen, som upphöjer sig, han skall warda förnedrad, och den, som förnedrar sig, han skall warda upphöjd. Luf. 14: 11.

Herre, när jag hafwer Dig, frågar jag efter himmel och jord intet. Ps. 73: 25.

Befall Herranom din wäg och förtrösta på honom! Han skall göra det. Ps. 37: 5.

Sällt det folk, hwars Gud Herren är. Ps. 144: 15.

War trogen intill döden, så skall jag gifwa dig lifwets krona. Uppenb. 2: 10.

---



## Bref från kusin Petter

Min kära kusin!

Af din syster Lisa, som var här hos oss till midsommar, hörde jag, att du redan håller på att lära dig läsa, ehuru du är endast 6 år gammal. Därjämte berättade hon, att din pappa, då han sist var rest till staden, köpt åt dig en alldeles ny abc-bok med många roliga bilder uti, som ingen af dina äldre syskon haft förut. Roligt vore det att se den nya boken. Jag undrar just, om man också kan lära sig att skrifuva efter den. Kanhända du alls icke ännu känner skrifbokstäfverna, utan bara tryckbokstäfverna. Då skulle du icke ens kunna läsa detta bref. För att hjälpa dig i denna sak skickar jag nu åt dig här på slutet af mitt bref alla skrifbokstäfver, både stora och små.

Vet du, att pappa redan har kört in vårt nya föb Foveri. Han får nu redan gå för plogen. Ogärna ville han låta sätta betslet i munnen på sig, och när pappa spände honom för kärran, stegrade han sig flere gånger och stampade med fötterna och fryste. När pappa slupnit upp i kärran och klatschade till med tömmarna, ville han alls icke gå. Slutligen slog pappa honom med piskan ett par lätta slag, och då skulle du ha sett, hur det bar af! Nu är han efter några dagars

körning alldeles sedig och låter styra sig som en gammal häst.

För en vecka sedan var vår dräng Anders ute till en svedjeåker i skogen. Där fick han plötsligt se ett stort djur, mycket högre än en häst. Det hade långa greniga horn. Anders blef så skrämmd, att han höll på att falla baklänges. Djuret visade ingen rädsla, utan lunkade helt makligt sin väg. Pappa tror att detta djur var en elg. Ingen får skjuta dem, och därför äro de icke rädda för människorna.

Härunder följa nu skrifbokstäfverna. Mätte du snart lära dig förstå och begagna dem, så att du kan skriva bref till mig, önskar din kusin

Petter.

A B C D E F G H I J K L M  
 N O P Q R S T U V (W) X Y  
 Z Å Ä Ö

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u  
 v (v) x y z å ä ö.

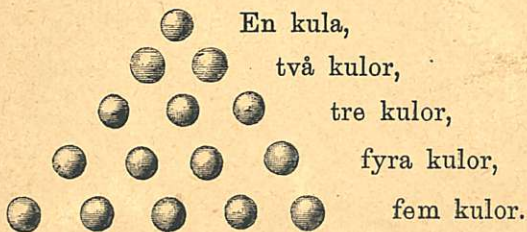




1	+	1	+	1	+	1	+	1	+	1	+	1	=	8.	1	=	8
2	+	2	+	2	+	2	+	2	+	2	+	2	=	8.	2	=	16
3	+	3	+	3	+	3	+	3	+	3	+	3	=	8.	3	=	24
4	+	4	+	4	+	4	+	4	+	4	+	4	=	8.	4	=	32
5	+	5	+	5	+	5	+	5	+	5	+	5	=	8.	5	=	40
6	+	6	+	6	+	6	+	6	+	6	+	6	=	8.	6	=	48
7	+	7	+	7	+	7	+	7	+	7	+	7	=	8.	7	=	56
8	+	8	+	8	+	8	+	8	+	8	+	8	=	8.	8	=	64
9	+	9	+	9	+	9	+	9	+	9	+	9	=	8.	9	=	72
10	+	10	+	10	+	10	+	10	+	10	+	10	=	8.	10	=	80

1	+	1	+	1	+	1	+	1	+	1	+	1	=	9.	1	=	9
2	+	2	+	2	+	2	+	2	+	2	+	2	=	9.	2	=	18
3	+	3	+	3	+	3	+	3	+	3	+	3	=	9.	3	=	27
4	+	4	+	4	+	4	+	4	+	4	+	4	=	9.	4	=	36
5	+	5	+	5	+	5	+	5	+	5	+	5	=	9.	5	=	45
6	+	6	+	6	+	6	+	6	+	6	+	6	=	9.	6	=	54
7	+	7	+	7	+	7	+	7	+	7	+	7	=	9.	7	=	63
8	+	8	+	8	+	8	+	8	+	8	+	8	=	9.	8	=	72
9	+	9	+	9	+	9	+	9	+	9	+	9	=	9.	9	=	81
10	+	10	+	10	+	10	+	10	+	10	+	10	=	9.	10	=	90

1	+	1	+	1	+	1	+	1	+	1	+	1	=	10.	1	=	10
2	+	2	+	2	+	2	+	2	+	2	+	2	=	10.	2	=	20
3	+	3	+	3	+	3	+	3	+	3	+	3	=	10.	3	=	30
4	+	4	+	4	+	4	+	4	+	4	+	4	=	10.	4	=	40
5	+	5	+	5	+	5	+	5	+	5	+	5	=	10.	5	=	50
6	+	6	+	6	+	6	+	6	+	6	+	6	=	10.	6	=	60
7	+	7	+	7	+	7	+	7	+	7	+	7	=	10.	7	=	70
8	+	8	+	8	+	8	+	8	+	8	+	8	=	10.	8	=	80
9	+	9	+	9	+	9	+	9	+	9	+	9	=	10.	9	=	90
10	+	10	+	10	+	10	+	10	+	10	+	10	=	10.	10	=	100





# Innehåll:

	Sib.	Sib.	
<b>I.</b>			
Stafsningar och alfabetet . . . . .	5	När skall man vara wänlig? . . . . .	28
<b>II.</b>			
Flickan med katten . . . . .	10	Drinkarens dotter . . . . .	29
Katten och mösset . . . . .	11	Barnens astonbön . . . . .	29
Hunden . . . . .	11	Rättan, som war så klof . . . . .	30
Hästen . . . . .	12	Diana . . . . .	30
Mösset . . . . .	13	De två wännerna . . . . .	31
Bappa kommer . . . . .	14	Bebjen och 3 skolen få . . . . .	32
Pars och hans leffamvater . . . . .	14	Huru man slipper sina fiender . . . . .	33
Waggwisa a) b) . . . . .	16	Wisa för fattiga barn . . . . .	33
Mäswen och fiskaren . . . . .	17	Barnet bland wargarna . . . . .	34
Tippen . . . . .	18	Skall bibeln blifwa gammal? . . . . .	35
En ny vän . . . . .	18	Hvem fick fartuget? . . . . .	36
Nyrtfärden . . . . .	19	Synden utplånad . . . . .	37
<b>III.</b>			
Alfabetet . . . . .	21	Hedra din fader och din moder . . . . .	37
Siffror . . . . .	21	Flit, ordning och gudsfruktan . . . . .	39
Additions- och Multiplikationstabell . . . . .	21	Fulsång . . . . .	39
Lecknens förläringar . . . . .	22	Jesus har mig liten kär . . . . .	40
Tant Lowisa ljuger icke . . . . .	22	<b>IV.</b>	
Fjärde budet . . . . .	23	Herrens bön . . . . .	41
Psalm för barn . . . . .	24	Trosbekännelsen . . . . .	41
Fåret . . . . .	24	Tio Guds bud . . . . .	41
Lammet, som hade fallit i wattenet . . . . .	25	Döpselns sakrament . . . . .	42
Skällan . . . . .	25	Herrens nattward . . . . .	42
En barns slutsats . . . . .	26	Morgon- och astonbön . . . . .	43
Samma fördelsedag som Jesus . . . . .	26	En liten barnabön . . . . .	43
Fäll ej modet! . . . . .	27	Bön, då man går till bords . . . . .	43
Swalornas affked . . . . .	27	Tackägelse efter måltiden . . . . .	44
		Wälsignelsen . . . . .	44
		Bibelsprät . . . . .	44
		Strifsöning . . . . .	45
		Strifalfabetet . . . . .	46

## Följande värdefulla böcker erhållas i bokhandeln:

- Aina:** Liten bönebok. För små barn. Pris 50 p.
- Axel Bergholm:** Svensk rättisfrifningslära. Efter svenska akademien ordlista, 6 upplagan sammanställd. Pris 35 p., inb. 55 p.
- Elis Bergroth:** Nykterhets arbetet. Framställt i föredrag. 50 p.
- Edla Freudenthal:** Allmänfattlig framställning af landtdagen och dess betydelse för vårt fosterland. Pris 35 p.
- Nasael Hertzberg:** Lesnadsteckningar för ungdom och för folket. I. 1: 75.
- Cero Hjwäriinen:** Handbok för söndagskolorna i våra landsförsamlingar. Öfverjatt af N. S. Pris inb. 60 p.
- Anders Allardt:** Lärobok i geografi för folkskolan. Illustrerad. Pris 1 m.
- Ernst Tönnerberg:** Läsebok för barn. För den första undervisningen i läsning och skrifning. Prydd med talrika bilder. Inb. 85 p.
- August Ramsay:** Folkskolans aritmetik. Pris inb. 1 m. 25 p.
- A. Snellman:** Meterbok för hwar man. Pris 75 p., 100 ex. kosta 55 m.
- 110 Psalmer.** Walda ur vår nya svenska psalmbok. För skolornas behof. Pris inb. 35 p., 100 ex. kosta 25 m.
- B. Copelius:** Lilla Sagoboken. Läsning för barn. Pris 35 p., inb. 55 p.